

קלב:

עין משפט
גר מצוה

מבלל התא קמא כתיבה וקבדה בעי. וקבדה גרידא מני' למימר נחת רוח עשימי לבעלי ואם תאמר מנא ליה דעמי מרוייהו ללמא דכמתיבה גרידא סגי וי"ל דאם כן מאי א"ע"פ דקאמר ר' יוסי דמשמע שצא להקל על דברי מנא קמא דהא קבלה עדיפא ממתיבה ואי"ר רבי יוסי מהמיר טפי אלף ודאי מ"ק מרוייהו בעי וקשה דלי קבלה עדיפא ממתיבה אמאי אילעריך ר' יהודה למימר היתה שם ולא קבלה כיון דלמור קבלה ולא היתה שם ורשב"ם נמי שפירש דרב נחמן כשמואל אלף ששמואל אינא דרבנן ורב נחמן אינא דר' יוסי קבלה א"ע"פ שלף כחב לה לחודה בלא קבלה אס כן אמאי נקט רבי יוסי קבלה א"ע"פ שלף כחב לה הוה ליה למימר כחב לה אף על פי שלף קבלה דהוי מידוש יומר ואי הוה אמר דכתיבה קבלה שוין הן הוה אחי שפיר ודויק (ב) תנא קמא כתיבה וקבלה בעי דלי מהניא כתיבה גרידא מאי אף על פי דקאמר רבי יוסי דמשמע דלמא להקל הלא הן שוין: עילתא

ק"ג א ב ג מ"י פ"ו ח"ט
זכיה ומתה ה"י ט
ומי' נתיב כחב עשין סב
עושי' א"ע"פ ר' יוסי שפיר
א:
ק"ד ד מ"י ט הלכ' י
עושי' שם פ"ד:

רבנו גרשום

ומקולי כתובה שנו כאן. רבולתו הני תאי מקולין בכתיבה ורבולתו הני תאי סביר א"ג"ג דלא קבלה עליה קבול גברא אחת קרקע א"י הני אברה כתיבה: סמל דת"ק סבר כתיבה וקבלה מעליא בעי וכו' תימא כולה. הא משנה רחוק דהה"ר יוסי הוא ומשום הכי דמיני כתיבה כל שהיא: והתני א"י יהודה אימתי אברה כתיבה נחמן יהודה שם וקבלה עליה כ"ו. אלמא דלא כולה ר' יוסי הוא וארי ור' יושיעין לרובנה דאמרי' לעיל סמל דת"ק כתיבה וקבלה מעליא בעי קשיא וכולהו אמרי' דלא בעין קבלה מעליא לברי' הכל: כיון שעשאה שותף בני הבעני. וכהני כתיבה נכסיו לבניו כחב לה קבלה עליו שויה קבלה אברה כתיבה: בעי דבא כתיבה. אי כחב כל נכסיו לבניו וכחב לאשתי קרקע כל שהיא מהו. מי אמרין שכבי מרע הוא דקריא ליה נכסיו אחרים לדת משהיא קרקע קא מחלה על אחו קרקע אבל דבראי לא מחלה דסברה ודר קני נכסיו אחרים ובעני לנכב כולה עיניה או מורשין. או דלמא השתא מיתה אחי לית נכסיו ומחלה סמל וכל תיבי: הוה דהיה אכר תתי בראת אחי לי ואמר שלא מנכס לחרא בראת ופלגא לאירך ותלחא לאיתא כתיב ר' הואי גונא סאי. מי אמרין הוואיל דלא היב בנפך של קרקע לא אברה כתיבה או דלמא לא שנה. מי רבי תתם היבא דהוא קנה לה דיל תר לפירותיו קנה לה בנושא דארעא דהא דיל כנושא דארעא הוא הא תלחא לאיתא כתיבי מירא כעלמא הוא לו כלומר מטלתי לא אמנא דרדאי לא אברה כתיבה: ותלחא בראת הוא תלחא לברת תלחא לברת. דהא מחלו לון גוף הקרקע: שכביא תרא כתיבה. כתיב אברה: סבר רב סאא למימר. לית להא אחתא אלא דמטיקא א"ע"ג דהור קה בעלה שירש

אז נראה דג"ל אמר ליה מעטלי' לא אחתא יוסי.

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

ומקולי כסובה שנו כאן. אכולהו קאי דשאר בעלי חובין לא אבדו בכך עד שיאמרו כפירוש אנו מוחלין השעבוד שעל הנכסים הללו אבל כתיבה הקלו כדאקילו גבה נמי לענין ויזורים וכדמפרש טעמא כתיבות (דף טו). דיותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה לישא

דניחא לה כלל דהו כדריש לקיש טב למיחב טו דר מלמחב ארמלו אלף שאר בעל חוב שעושה טובה ללוה לא מקולין גביה דכשיל שיהא עושה טובה אין לו לאבד כחוס: ה"ג טנ רבי יוסי אומר אם קבלה עליה א"ע"פ שלף כחב לה אבדה ככופסה. וסיפא דהך היא נמס' פאה. כחב לה א"ע"פ שלף קיבלה לא גרסינן. קבלה עליה שמחלה להם השעבוד כפירוש: **מכלל**. דשמייה רבי יוסי לת"ק דעמי קבלה גמורה עם הכתיבה דאם איתא דכתיבה למוד קאמר הכי הוה ליה לרבי יוסי למימר אף על פי שכחב לה לא אבדה כתיבה אלף אס כן קיבלה עליה וקשיא לכל הגי' דלעיל דמוקי למילתיה בשותקת שלף נתרנית כפירוש דהכי הוה ליה לתרוצי הכא נמאי עסקין בשקייבלה עם הכתיבה דיקא נמי דקמי סיפא רבי יוסי אומר כ"ו: ובי סיפא כולה ר' יוסי היא. ואשמעינן רישא דכתיבת קרקע כל שהיא למוד אבדה כתיבה ואשמעינן נמי כסיפא דאם קבלה א"ע"פ שלף כחב לה אבדה כתיבה דלא הוה הא בעי ומשום דכתיבה למוד מיירי רישא אילעריכו לתרוצי מה שמירא:

אמר רבי יודא אימסי כו'. דברי תנא קמא אמר רבי יהודה לפרושי דכתיבת הכי דמי האי כחב לה קרקע כל שהיא דקאמר מ"ק אבדה כתיבה ומוקי לה ר' יהודה דכתיבה קבלה והיתה שם כשעה שחלק לבניו דכיון דהיתה שם וקיבלה חוקה אין אדם רוצה שנתנין ממונו כפניו ומחוק את המתנה לקיימה א"כ עושה בלב שלם וכדאמר בגמרא (דף טו). אימתי דרבי יהודה לפרש דברי חכמים: **אבל סיפא שם ולא קיבלה עליה**. אלף היתה שותקת: **קיבלה עליה ולא הייה שם**. מני' למימר נחת רוח עשימי לבעלי. אלמא מדברי יהודה שמעינן דת"ק כתיבה וקבלה בעי: **שוקף בין הכניס**. שכחב לה נמי קרקע כל שהיא מחלה ולא מלכתינן ללל הך כחות דלמרי הך אמוראי לעיל אלף כתיבה בעלמא אבדה כ"ו יוסי דסגי לה כחב או קבלה או כתיבה. ומלמתי כתיבות דבינו שלמה וקני ז"ל דרב נחמן קאי כשיטת שמואל רבו דאוקמה ג"א) במחלק לפניו והיא שותקת וא"ע"ג דלמתיבה לעיל ה"מ משום דת"ק קבלה נמי בעי מיהו לרבי יוסי דסבר דסגי ליה כחבא כתיבה בלא קבלה איכא למיפריך נמי דלעיל משום דכחב לה קרקע כל שהיא אבדה כתיבה וז"ל לרבי יוסי במחלק לפניו והיא שותקת ורב נחמן כ"ו יוסי ק"ל דסגי ליה או כתיבה או קבלה וכיון דלמתיבה והיא שותקת לפניו והיא שותקת חלק עשאה שותף לחלקה חלק עשאה בין הכניס ומיני דכתיבה ליה כחבא מנכיו לחלק נמי לה חלק כמו שמחלק לבניו ומחלה לו ומחלה השעבוד מן הנכסים ורב נחמן לפרש טעם דבראי שמואל תלח: **כתיבה היאך**. כתיבה נכסיו לבניו וכחב לאשתי קרקע כל שהיא ועשאה שותף בין הכניס מי אבדה כתיבה או לא מי אמרין כש"מ הוא לאבדה שעבוד כתיבה שעל הנכסים הללו דהא ידעה דלית ליה נכסיו יותר וגם לא היו לו עוד שהרי ימות והלך הוה לה לערער כתיבה זו וכיון דשתקא ודאי נתרנית וקני אלף כתיבה לשיכך שותקת סברה דדר קני בעלי נכסיו הייס או למחר ואבדה מהס כתיבה כשטר הכתיבה ודעמיר אנה למיקני ומה לו להעשות כעשו לו להעשרה אס יקנה עוד נכסיו וכיון דמנכסיו לא מחלה לא אבדה שעבוד כתיבה מהני נכסי ומטרופ מהן הייס או למחר: או **דלמא השפא מיהא הא ליש ליה**. ולא מסקא אדעתה דלמא דדר קני וכיון דלח מסקא אדעתה היה לה למחות אלף ודאי מדלשיתיקא אודוי אודיא ליה ונתרנית וגמרה ומחלה להו שעבודה ומיהו אס יבואו לו נכסיו הייס ולמחר תגבה מהן כדלקמן (ק"ג). שהרי חוב כתיבה לא מחלה אלף שעבוד כל הני נכסיו שנתן לבניו מחלה והאני מחלה דידה דלא מטרופ עוד מהן כן נראה בעיני ועיקר דרשב"ם שיקרא ליה דלילו קני נכסיו גביא מייריהו כדלקמן. ואית דמפרשי דמנכסיו (א) אי גביא מנכסיו דקני למחר או לא וטעמא דמילתא דמיפסטה לקמן (שם) לרב כהנא לאו אורחא דגמרא למימר מיקו והכי הוה ליה למימר מילתא דמבעיא ליה לרבא שפיעא ליה לרב כהנא דהוה דלמור דהוה דלמור רבה שורי גבנת כ"ו: **ההוא**. שכיב מרע: **דלמור להו פלגא לברא כו'**. שמי בנות היו וחלק להן כל נכסיו ומקרקעי ומילתא דפירי נתן לאשתי. קס"ד השתא פירות מחוברין ולקמיה מוקי לה כתיבתו: **כה"ג**. דלא כחב לאשתי קרקע כל שהיא אלף פירות מאי מי מחלה שעבוד שיש לה על הנהו מקרקעי כשיל שעשאה שותף בין הכנות כחלוקת הפירות שהכנות נעלו שני חלקים והיא חלק שלישי או לא הוואיל ולא עשאה שותף בנוף הקרקע ותחורף מותר הכתיבה מן הכנות ומיהו כל כתיבה לא תחורף ומטרופ דהני פירות חשבינן לה כתיבה כדלמרינן לקמן בפירקין (דף ק"ח). מנו מאתים זוז לפלונית אשמי כראוי לה שולטן ואח כתיבה ומפרשין ההם דמשום לישא יחירא דקאמר כראוי לה נוטלתן לבד כתיבה אלף לא אמר כראוי לה ידה על העלוניה שם אותן מאתים הוו יותר נוטלתן כתיבה ואם כתיבה ימירה נוטלת כתיבה בין הכל: **אלף דקל אחד**. ללכול פירותיו עד שיבש האילן ושבו אין לה בקרקע כלום והיינו דבר שבא לעולם אפי' לרבנן דפלגי אד"מ דהא חקני לה בנוף האילן: **אבדה ככופסה**. שהרי עשאה שותף בין הכניס בקרקע דהא ייקת קרקע חקני לה והי' לפירות מחוברין והאי דקאמר חקני לפירותיו לא למעט פירות מחוברין בלא חקני אלף בנותא הוא דא"ע"ג בנוף האילן אינו שלה לכשיבש והשתא לית ביה פרי אפי' כקרקע דמי וכ"ש היכא דחקני לה פירות גופייהו שגדלו כבד ומחוברין לקרקע: **והכא פירא בעלמא (ז)**. דהא פירות חלושין מיבעי לן: **מעטלי לא קאמינא**. דלכדה כן דודאי לא אבדה כתיבה דלא חשיבי לה ובמתי קמי קרקע כל שהיא ולא מטלתי אלף הייתי סבור דמחוברין בעית מינאי: **ההוא**. ש"מ: **דלמור להו סילתא לברא וסילתא לבסי השנייה וסילתא לאשמי**. דהיינו עשאה שותף בין הכנות ומן הדין אבדה כתיבה מהני מרי מילתי שנתן האב לבנות שהרי מחלה להו שעבודה ולא מטרופ עוד מחוב כתיבה כלום אלף אס כן יקנה בעלה נכסיו אחרים אחרי כן שהרי מנכסיו הבאים לא מחלה שעבוד שלה ואחרמי מילתא דלא קנה נכסיו אחרים אלף מהני נכסיו עמנן חור וקנה דכתיבה חזר מנכסו כתיבו וחור וירשה שהאב יורש את בתו: **סבר רב פסי למימר**. לית לה לאיתמא אלף מילתא דיהב לה בעלה דמהא מילתא חזרו וקנה ליה לה מדי שהרי לא ממקום אחר בא לידו אלף מאותן נכסיו עמנן של בנות שכבר מחלה האשה שעבודה עליהם והלך לא הדרי משעבדי לה:

מסורת הש"ס

(א) (מסורת ק: מסורת נ:נ)
(ב) סיפא פ"ד מ"י

הגהות הב"ח

(א) (ב) הכא פירא בעלמא
הוא: (ג) שם מטלתי דודאי.
כ"ד מ"י פ"י מי שמת דף ק"ד:
(ב) רשב"ם ד"ה או ללמא
וכו' למיבעיא ליה א:
(ד) ו"ה וחסא פירא בעלמא
הוא דהא: (ה) תוב' ד"ה
מכלל וכו' ותיק דתנא קמא:

מוסף רש"י

ומקולי כתובה שנו כאן.
כאן הקלו כתיבה או אס
מקולי כתובה (בתיבות ק)
בכתיבות נב.